

Valtuustoaloite: Vuosittainen Pride-liputus Orivedelle

Kaupunginvaltuusto 20.01.2025 § 9

Kaupunginvaltuuston esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyksi puheenjohtaja totesi, että osa kaupunginvaltuuston jäsenistä on jättänyt valtuustoaloitteen Pride-liputuksesta Orivedelle.

Aloite kuuluu seuraavasti:

”Suomessa kuntien toimintaa ohjaa kuntalaki, joka velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja järjestämään palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Orivedellä tätä työtä ohjaa kuntalain lisäksi kaupungin strategia, jonka tavoitteena on muun muassa edistää asukkaiden hyvinvointia.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) korostaa, että yhdenvertaisuuden edistäminen on olennainen osa hyvinvoinnin lisäämistä. Yhdenvertaisuuslain mukaisesti viranomaisilla, mukaan lukien kunnilla, on velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta ja varmistaa syrjimättömyys kaikessa toiminnassaan. Yhdenvertaisuuden edistäminen ei kuitenkaan aina tarkoita samanlaista kohtelua kaikille; joskus tarvitaan erityisiä toimia, jotta syrjinnän vaarassa olevat ryhmät voivat saavuttaa tasavertaisen aseman. Pride-liputus on yksi näkyvä ja symbolinen tapa tukea vähemmistöjä ja edistää yhdenvertaisuutta.

Setan entinen puheenjohtaja Pekka Rantala on todennut aiheesta: ”Kuntien järjestämät liputukset ovat tärkeä osoitus ja muistutus siitä, että kunta on aidosti kaikkien kuntalaistensa puolella riippumatta näiden seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuolesta. Samalla on muistettava, että liputus ei saa jäädä symboliseksi vaan ihmisten oikeuksien ajamisen ja yhdenvertaisuuden edistämisen tulee vaikuttaa myös tosiasiallisesti ihmisten elämään ja arkeen.”

Orivesi mainitsee kaupunkistrategiassaan lupauksen muuttua ja kehittyä rohkeasti. Nyt kunnalla on tilaisuus osoittaa, että nämä tavoitteet konkretisoituvat käytännön toimissa. Pride-liputuksen hyväksyminen olisi selkeä viesti siitä, että Orivesi on sitoutunut yhdenvertaisuuden edistämiseen ja syrjinnän torjumiseen. Tämä päätös vahvistaisi kunnan mainetta avoimena ja vastuullisena yhteisönä, joka toimii arvojensa mukaisesti. Samalla se hälventäisi mahdollisia mielikuvia ennakkoluuloisuudesta ja osoittaisi Oriveden olevan edistyksellinen ja oikeudenmukainen paikka kaikille.

Pride-liputus on jo käytössä useissa kaupungeissa ja kunnissa ympäri Suomea. Esimerkiksi naapurikuntamme Tampere liputtaa Manse Pride -viikolla. Priden taustalla on laaja verkosto paikallisia ja valtakunnallisia toimijoita. Esimerkiksi Suomen evankelisluterilainen kirkko ja Kuntaliitto ovat olleet Pride-kumppaneina.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Oriveden kunta ottaa käyttöön vuosittaisen Pride-liputuksen sateenkaarilipun väreissä. Liputus toteutetaan kunnan salkoihin valtakunnallisen Pride-viikon tai Orivesi Pride -tapahtuman aikana. Pride-liputus on kaupungille eleenä pieni ja

kustannuksiltaan vaatimaton, mutta sen symbolinen merkitys vähemmistöihin kuuluville kuntalaisille ja heidän läheisilleen on valtava.

Orivedellä 20.1.2025

Aino Mäkelä	Ilkka Hjerppe
Jari Järvenpää	Ulla Eronen
Marjo Mäkinen-Aakula	Anne Kahelin
Reijo Kahelin	Mari Lind"

Puheenjohtaja otti valtuustoaloitteen vastaan ja totesi, että aloite lähetetään kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

- - - - -

Kaupunginhallitus 17.02.2025 § 34

Valmistelija	talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja
Toimivalta	hallintosääntö 180 §
Esittelijä	kaupunginjohtaja Juha Kuusisto
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan, lasten ja nuorten lautakunnan, teknisen lautakunnan, nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston lausunnot 31.5.2025 mennessä.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

- - - - -

Lasten ja nuorten lautakunta 18.03.2025 § 31

Valmistelija	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila
--------------	--

Kuntaliitto on selvittänyt kesällä 2023, millä eri tavoin kunnat osallistuvat Pride-kuukauden tapahtumaan ja viestintään. Kyselyyn vastasi 62 kuntaa, joista kolmisenkymmentä ilmoitti liputtavansa Pride-kuukauden aikana ja lähes 40 tukevansa alueen yhteisöjen järjestämiä tapahtumia eri tavoin. Kuntaliiton kehittämispäällikön Maria Saleniuksen mukaan kiinnostus Pride-lipustusta kohtaan on kasvanut viime vuosina. Lisäksi monet kunnat mahdollistavat Pride-tapahtumia esimerkiksi tarjoamalla käyttöön tapahtumille sopivia tiloja, kuten nuorisotiloja, kirjastoja, puistoja ja liikuntapaikkoja. Tampereella kaupunki on tarjonnut juhlalle päälavan sekä muita kaupungin tiloja.

Nuorisotoimi tai -valtuusto on Kuntaliiton saamien vastausten perusteella monessa kunnassa aktiivinen Pride-tapahtumien järjestämistaho. Esimerkiksi Jämsässä on vietetty kesällä nuorisovaltuuston organisoimaa Pride-henkistä pikniktapahtumaa. Lisäksi esimerkiksi Kangasalla nuorisotoimi on huolehtinut liputusjuhlallisuuksista sekä sen viestinnästä.

Kyselystä kävi ilmi, että monissa kunnissa järjestetään myös omia yhdenvertaisuuteen liittyviä teemapäiviä virallisen Pride-kuukauden ulkopuolella.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaki velvoittavat kuntia ja koulutuksen järjestäjiä edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä estämään syrjintää (ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, politiikka, ay-toiminta, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy). Orivedellä varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa sitoudutaan edistämään tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjintää lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Orivedellä oppilaita tuetaan opetuksen ja ohjauksen avulla niin, että he voivat tehdä oppiaine-, koulutus- ja uravalintoja yksilöllisten ominaisuuksiensa, vahvuuksiensa ja motivaatiotekijöidensä – ei sukupuolensa – perusteella. Koulun käytäntöjä, toimintatapoja ja oppimateriaaleja arvioidaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Oppilaita tuetaan yhteisöllisyyteen, joka ei hyväksy kiusaamista, seksuaalista häirintää, sukupuoleen perustuvaa häirintää, rasismia eikä muuta syrjintää. (Koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, Oriveden kaupunki.)

Lasten ja nuorten lautakunnan mielestä Pride-liputus on yksi keino edistää eri-ikäisten kuntalaisten yhdenvertaisuutta.

Toimivalta	hallintosääntö 26 §
Esittelijä	kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila
Päätösehdotus	Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
Asian käsittely	Keskustelun aikana jäsen Timo Malinen teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan olla kannattamatta vuosittaista Pride-liputusta. Jäsen Henry Ingraeus kannatti Timo Malisen tekemää ehdotusta. Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu muutosehdotus, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa: "Ne jäsenet, jotka kannattavat kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotusta, että lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi äänestävät JAA, ja ne jäsenet, jotka ovat Timo Malisen muutosehdotuksen kannalla, äänestävät EI." Äänestyksessä annettiin yhteensä 7 kpl ääniä: JAA-äänien antoivat Kirsi-Minna Koskela, Markus Hannila, Kimmo Mäkelä, Marjatta Ylönen ja Ulla Eronen (5 kpl), EI-äänien antoivat Timo Malinen ja Henry Ingraeus (2 kpl). Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi lasten ja nuorten lautakunnan päätökseksi äänin 5-2.

Päätös Lasten ja nuorten lautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Vanhusneuvosto 05.05.2025

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala
Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta vanhusneuvoston lausuntoa 31.5.2025 mennessä.

Toimivalta Kaupunginhallitus 13.9.2021, 256 §

Esittelijä hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus Vanhusneuvosto päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto 08.05.2025 § 9

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala
Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta vammaisneuvoston lausuntoa 31.5.2025 mennessä.

Toimivalta Kaupunginhallitus 13.9.2021, § 255

Esittelijä hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus Vammaisneuvosto päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta 27.05.2025 § 34
51/00.01.01.00/2025

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala
Kaupunginhallitus pyytää valtuustoaloitteesta hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan lausuntoa 31.5.2025 mennessä.

Toimivalta Hallintosääntö 27 §

Esittelijä hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Päätösehdotus	Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
Asian käsittely	Keskustelun aikana lautakunnan puheenjohtaja Jari Latomäki teki esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan esityksen, joka kuului seuraavasti: "Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päättää lausuntonaan ettei kannata vuosittaista Pride-liputusta." Lautakunnan jäsenet Ari Rautakorpi, Jari Salmentausta, Tuula Sivusaari, Ulpu Siponen ja varajäsen Piia Kymäläinen kannattivat Jari Latomäen tekemää esitystä. Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys ja äänestysjärjestyksestä seuraavaa: "Ne jäsenet, jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta, että hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päättää lausuntonaan kannattaa vuosittaista Pride-liputusta yhdenvertaisuuden edistämiseksi äänestävät JAA, ja ne jäsenet, jotka ovat Jari Latomäen muutosesityksen kannalla, äänestävät EI." Äänestyksessä annettiin yhteensä 7 kpl ääniä: JAA-äänen antoi Jari Järvenpää (1 kpl), EI-äänen antoivat Jari Latomäki, Ari Rautakorpi, Jari Salmentausta, Tuula Sivusaari, Ulpu Siponen ja Piia Kymäläinen (6 kpl). Suoritetussa äänestyksessä lautakunnan puheenjohtajan tekemä esitys tuli hyväksytyksi hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan päätökseksi äänin 6-1. Merkittiin pöytäkirjaan hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan varapuheenjohtaja Jari Järvenpään eriävä mielipide. (liitteenä)
Päätös	Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta päätti lausuntonaan ettei kannata vuosittaista Pride-liputusta. -----